

den hele Maade, hvorpaa Sagen er behandlet. Hvad der nu her fra Regjeringens Side er Spørgsmaal om at realisere, og den gaaer i saa Henseende kun stykkeviis frem, det er, at virkeliggjøre de Principer, som allerede for en Række Aar tilbage ere udtalte, og som have været i praktisk Virksomhed, navnlig i Valgloven. Det er et forunderligt Misforhold, at medens Forfjellen mellem Kjøbstad og Land er udslettet af Valgloven, bestaaer den endnu i de Forhold, hvorom der her er Spørgsmaal. Man har vel gjort den Erindring, at Kjøbstæderne ved de Forandringer, som i de senere Aaringer ere indtraadte i deres Forhold, i den Grad skulde være stillede paa en svag Grundbold, at endog saa deres Existens kunde beskyttes truet, og man har deri seet en Grund til at udsætte denne Sag til en senere Tid. Jeg troer nu rigtignok, at man forvevler Grunden til den meget piinlige Tilstand, hvori vistnok flere Kjøbstæder befinde sig, og at man, hvis man i saa Henseende vilde see bort fra Alt, hvad der endnu kan antages for at være en Conseqvens af Handelskrisen i 1857 og 1858 og flere andre Misgreb — dertil henregner jeg de uhykkelige Følger af den forvidt drevne Anvendelse af Creditforeninger — da ganske sikkert vilde komme Sandheden nærmere, og ret vel kan spaae Kjøbstæderne en bedre Fremtid. I saa Henseende troer jeg, at man ikke skal glemme det Exempel, som Udlandet byder os i de forskjellige Lande, hvor Handelsfrihed er indført; jeg har nemlig ikke bragt i Erfaring, at Kjøbstæder der ere forsvundne, og man skal derfor heller ikke her lytte til den urimelige Paaastand, at Kjøbstæderne skulde forsvinde som Følge af Næringsfrihedens Indførelse, thi jeg troer rigtignok, at man da kommer til et Resultat, som ingenlunde er rigtigt. Jeg troer nu, naar man vil tage alle Forhold i Betragtning, at Regjeringen her har betraadt den rigtige Vej til denne Sags Ordning. Det er vel sandt, at der maaffee kan være en vis Uro hos en Deel af Kjøbstadbefolkningen; men man kan paa den anden Side ikke luffe sit Die for, at der i dette Dieblif staaer

en dobbelt Instant for Landets og i Grunden, om jeg saa maa sige, kun een og en halv for Kjøbstædernes Vedkommende, idet der for Landet som anden Instant staaer Amtmand og Amdsraad, medens der for Kjøbstæderne kun staaer Amtmanden. At Kjøbstæderne skulle tabe ved, at de faae et Organ, hvis Medlemmer blive stillede ved Siden af Amtmanden, kan jeg ikke overbevise mig om. Jeg troer, at Erfaring vil vise, at hele Forholdet bliver mere harmonisk, om jeg saa maa udtale mig, eller dog saaledes, at det Hele sammensmeltes til en fuldstændig Dvereensstemmelse i Interessesfer, og jeg troer, at den Engstelse, som man siger er bleven udtalt fra flere Kjøbstæders Side, paa ingen Maade ved Erfaringen vil vise sig grundet.

Jeg skal ikke trænge videre ind i Enkelthederne af de almindelige Spørgsmaal, som saa vidtløftigt ere blevene behandlede af forskjellige Talere, men skal blot tillade mig at henvende mig til den ærede Minister med Hensyn til enkelte Realiteter i det foreliggende Udkast. Det har saaledes stødt mig, naar der i § 8 Atr. u er omtalt en Art Institution, om jeg saa maa sige, som jeg troer tidligere ikke har vilst sig i vor Lovgivning, nemlig en Secretair ved Amdsraadet. Det er mig vel bekjendt, at der er enkelte Amdsraad, hvor der er Secretairer — jeg taler ikke om dem, der findes i Hertugdømmerne, thi der spille Amdsraadssecretairerne en meget stor Rolle — men det forekommer mig at være, om jeg saa maa sige, en Forvanskning — det er maaffee et temmeligt stærkt Udtryk — af den hele Virksomhed i Amdsraadet, idet jeg har forestillet mig, at de egentlige Secretair-Forretninger bleve udførte af et Medlem af Amdsraadet, og det er vistnok ogsaa Tilfældet paa de fleste Stæder, skjøndt det vel ikke er Tilfældet med et Amdsraad, som ikke ligger meget langt herfra. Jeg frygter imidlertid for, at denne Institution med en Secretair ved Amdsraadet, naar den bliver flaaet fast ved Lov, meget let vil føre til, at den bliver fast paa samme Maade som Kassereven og Revisoren.